

тності перед суспільством, формування добросовісного та високопрофесійного корпусу суддів, додержання норм Конституції і законів України, а також професійної етики в діяльності суддів і прокурорів і визначають, що Вища рада правосуддя займає особливе місце в системі органів державної влади.

Список використаних джерел:

1. Реформуванню судової системи бути! Вагомий крок – прийняття Закону України «Про Вищу раду правосуддя» URL: adm.vn.court.gov.ua/sud9108/presentation/news/327993/
2. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21.12.2016 р. № 1798-19 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>
3. Про Вищу раду юстиції: закон від 15.01.1998 № 22/98-ВР (втратив чинність) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/22/98-вр>
4. Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя): закон України від 02.06.2016 № 1401-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 28. Ст. 532.
5. Мандичев Д.В. Місце Вищої кваліфікаційної комісії суддів та Вищої ради правосуддя в організації роботи господарських судів. *Право і безпека*. 2017. № 2 (65). С. 43—47.

Науковий керівник: Грубінко А.В., к.і.н, доцент кафедри теорії та історії держави і права юридичного факультету Тернопільського національного економічного університету.

КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ЮРИДИЧНОЇ ТЕХНІКИ ЛІСОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

ПАТЛАЧУК Олександр Васильович,
к.ю.н., викладач *Краматорського
економіко-гуманітарного інституту*

Актуальність теми дослідження пов'язана з двома причинами. По-перше, юридична техніка представляє собою інструментарій зі створення різних юридичних документів, письмового окреслення змісту нормативно-правових актів, без якого неможлива якісна розробка їх проектів. Раніше юридична техніка являла собою частину теорії держави та права, але в сучасних умовах цей напрямок юриспруденції представляє самостійну галузь, направлену на вирішення практичних питань. По-друге, лісове законодавство потребує якісних змін з причини низької ефективності та неможливості надійно захистити цей природний ресурс від протиправних діянь. На сьогодні ліси перебувають у критичному стані, майже повністю припинене фінансування Державної програми «Ліси України на 2002–2015 роки», яка була продовжена до 2020 р. На додаток до цього, кілька разів змінювались підходи до експорту деревини за кордон з причини того, що вивіз кругляка завдає значної шкоди економіці країни. Одночасно з цим ліси являють собою національне багатство, від стану якого

залежить економіка регіонів, екологія, здоров'я нації та комфортність умов життя населення. З цієї причини використання юридичної техніки, її прийомів, правил може значно допомогти в удосконаленні діючого лісового законодавства. При цьому необхідно звернутися до історичного досвіду, накопиченого у цій сфері та пов'язаного з використанням прийомів і правил юридичної техніки, які можуть суттєво облегшити вирішення даного завдання.

Метою роботи є дослідження юридичної техніки лісового законодавства України.

Викладення матеріалів дослідження показує, що в різні історичні часи в радянській та незалежній Україні питання, пов'язані з використанням лісів, розглядалися у наступних законодавчих актах: Закон «Про ліси УСРР» 1923 р., Лісовий кодекс УРСР 1979 р., Лісовий кодекс України 1994 р., Лісовий кодекс в редакції 2017 р. Виходячи з цього, необхідно розглянути особливості юридичної техніки, структуру та побудову кожного законодавчого акту.

I. Закон «Про ліси УСРР» 1923 р. був прийнятий в рамках першої радянської кодифікації законодавства з метою правової регламентації охорони, використання та відновлення цього природного ресурсу. За своєю структурою закон мав дуже складну побудову з причини того, що складався з п'яти частин: Ч. I мала лише статті, до Ч. II входили два відділи – Відділ I складався з п'яти розділів, кожен з яких мав конкретні статті, Відділ II мав лише статті. Наступна Ч. III акту складалась з двох відділів: Відділ I мав лише статті, а Відділ II – три розділи та статті, Ч. IV та Ч. V складались лише зі статей. Закон «Про ліси УСРР» 1923 р. складався з 44764 зн.: Ч. I – «Основні положення» мала 3715 зн. чи 8,3 %, Ч. II «Про заощадження та охорону лісів» – 13429 зн. чи 30 %, Ч. III «Про державні ліси, споруди та майно» складалась з 7475 зн. чи 16,7 %, Ч. IV «Про ліси, передані в користування установам, суспільствам і організаціям» – 18666 зн. чи 41,7 %, Ч. V «Про порядок надходження доходів і виробництво витрат по лісовому господарству УСРР» – 1477 зн. чи 3,3 %. Розгляд доктринальних підходів до регулювання суспільних відносин в сфері лісівництва показує необхідність дотримання такого логічного ланцюга: управління – охорона – використання – відновлення – юридична відповідальність. Розгляд змісту даного закону показує неповну відповідність даній логічній схемі з причини того, що питання організації державного управління регламентувались в третій частині акту, хоча без вирішення цього питання неможливо організувати охорону лісів та контроль за їх використанням. Питання охорони лісів знайшли відображення у другій частині закону та склалися лише з трьох статей, які не в повному обсязі регламентували порядок затримання порушників та притягнення їх до відповідальності. Таке важливе питання, як використання лісів, було фактично поділене на декілька розділів, які знаходились в різних частинах законодавчого акта. У сфері використання лісів особливе значення має відновлення цього природного ресурсу, яке регламентувалось в Розділі V Ч. II та включала до себе передачу населенню саджанців, насіннєвого матеріалу та можливості отримати кредит. Юридична відповідальність за правопорушення, пов'язана з цим природним ресурсом, була викладена не в повному обсязі та не охоплювала всіх видів правопорушень.

II. Лісовий кодекс УРСР був прийнятий Верховною Радою Української РСР 14 грудня 1979 р. Ліси розглядалися як об'єкт виключної державної власності, тому їх експлуатація, використання й управління мали державний характер. За своєю структурою кодекс мав чотириохривневу структуру «Кодекс – Розділ – Глава – Стаття», складався з 79268 зн. та мав нерівномірне розподілення глав. Наприклад, Розділ I складався з 12 глав, а Розділи VI, VII мали у своєму складі по одній главі. Аналогіч-

ним чином, розподілення статей також характеризувалось нерівномірним розподілом: Розділ II містив найбільшу кількість статей – 67, а найменшу кількість – Розділ VII – одна стаття. Розгляд розподілення кількості знаків також показує значну нерівномірність: Розділ I «Загальні положення» мав 32036 зн. (40,1 %), Розділ II «Лісокористування» – 29176 зн. (36,8 %), Розділ III «Відтворення і підвищення продуктивності лісів» – 4024 зн. (5,1 %), Розділ IV «Охорона і захист лісів. Лісова охорона в СРСР» – 3783 зн. (4,7 %), Розділ V «Державний облік лісів і державний лісовий кадастр. Лісовпорядкування» – 3393 зн. (4,2 %), Розділ VI «Відповідальність за порушення лісового законодавства» – 4552 зн. (5,7 %), Розділ VII «Міжнародні відносини» – 406 зн. (0,5 %). Таким чином, Лісовий кодекс УРСР 1979 р. мав чітку ієрархічну побудову з причини того, що складався з розділів, які являли собою підгалузі лісового права та глави, які відповідали конкретним інститутам.

III. Лісовий кодекс України. Поява незалежної України призвела до необхідності регулювання суспільних відносин в сфері лісівництва. Виходячи з цього, 21 січня 1994 р. Верховна Рада України прийняла Лісовий кодекс України. Кодифікований акт також має чотирьохрівневу структуру «Кодекс – Розділ – Глава – Стаття», наскрізну нумерацію та складається з 73110 зн., 10 розділів, 23 глав та 103 статей. Розподілення сум знаків у розділах носить нерівномірний характер з причини того, що найбільшим був Розділ I «Загальні положення», який складався з 17454 зн. чи 23,8% від загальної кількості, 2 глав та 22 статей. На другому місці за своїм обсягом знаходиться Розділ IV, який складався з 17061 зн. чи 23,3%, мав 3 глави та 33 статті. Нерівномірний характер розподілення статей у нормативно-правовому акті показує також їх розподілення у відсотках від загальної кількості матеріалу з причини того, що найбільша кількість – 33 – припадає на Розділ IV, а найменша – на Розділ X «Міжнародні відносини» – одна стаття, яка має також найменшу кількість знаків – 244 зн. чи 0,3 %.

IV. Лісовий кодекс України в редакції 2017 р. має також чотирьохрівневу структуру «Кодекс – Розділ – Глава – Стаття», складається з 101681 зн. та 22 глав. Кодифікований акт має нерівномірне розподілення матеріалу з причини того, що найбільший обсяг матеріалу міститься в Розділі V «Ведення лісового господарства» – 33277 зн. чи 32,7 %, а найменша кількість – у Розділі VII «Міжнародні відносини» – 305 зн. чи 0,3 %. Аналогічним чином, структура Кодексу показує нерівномірне розташування глав, оскільки їх найбільша кількість припадає також на Розділ V – 9 глав, а найменша кількість глав – одна – міститься у Розділі III «Державне регулювання та управління у сфері лісових відносин» та у Розділі VII. Розташування статей також є нерівномірним, оскільки Розділ V містить 40 статей, а Розділ VII має лише одну статтю.

За результатами проведеного дослідження можна зробити наступні висновки. I. Закон «Про ліси УСРР» 1923 р. відрізняється низьким рівнем юридичної техніки з причини відсутності виділення підгалузевих груп та окремих інститутів, тобто в ньому відсутня ієрархічна побудова нормативно-правового акту. II. Розгляд кількісних показників чотирьох законодавчих актів, прийнятих у сфері лісівництва, показує, що найбільша кількість знаків припадає на Лісовий кодекс України 1994 р. в редакції від 2017 р. – 101681 зн., а найменша їх кількість – на Закон «Про ліси УСРР » 1923 р. – 44764 зн.

